

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1977-1978**

14 DECEMBER 1977

Ontwerp van wet tot wijziging van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten, alsmede deze inzake de rust- en overlevingspensioenen van de openbare sector

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
FINANCIËN UITGEBRACHT
DOOR DE HEER BASECQ**

Het voorgelegde ontwerp is reeds besproken door de Kamer van Volksvertegenwoordigers, die het heeft goedgekeurd bij eenparigheid van de aanwezige leden.

Het gaat over de personen die onder een statuut van nationale erkentelijkheid vallen en wijzigt de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten evenals die in verband met de rust- en overlevingspensioenen van de openbare sector.

In zijn inleidende uiteenzetting voor de Commissie voor de Financiën heeft de Minister in herinnering gebracht dat het ontwerp concrete vorm geeft aan de voorstellen voor 1978 van de Permanente Commissie, door de Regering ingesteld binnen het raam van het akkoord van 1975 met de vaderlandlievende verenigingen tot beslechting, binnen een periode van ten hoogste tien jaar, van de geschillen inzake de

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren André, voorzitter; Akkermans, De Baere, C. De Clercq, Delpérée, Fallon, Février, Geerinck, Herman, R. Lacroix, Lagae, Paque, Sweert, Vandenabeele, Van der Elst, van Waterschoot en Basecq, verslaggever.

Plaatsvervanger : de heer Windels.

R. A 10982

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

246 (1977-1978) N° 1.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1977-1978**

14 DECEMBRE 1977

Projet de loi modifiant la législation relative aux pensions et rentes de guerre ainsi que celle afférente aux pensions de retraite et de survie du secteur public

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES
PAR M. BASECQ**

Le projet de loi soumis présentement à votre appréciation a déjà été discuté à la Chambre des Représentants où il a été voté à l'unanimité des membres présents.

Il concerne les bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale et modifie la législation relative aux pensions et rentes de guerre ainsi que celle afférente aux pensions de retraite et de survie du secteur public.

Dans son exposé introductif devant la Commission des Finances, le Ministre a rappelé que ce projet concrétise les propositions élaborées pour l'année 1978 par la Commission permanente créée par le Gouvernement dans le cadre de l'accord intervenu en 1975 avec les associations patriotiques en vue du règlement du contentieux des victimes de guerre en une période de 10 années maximum et pour lequel un

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. André, président; Akkermans, De Baere, C. De Clercq, Delpérée, Fallon, Février, Geerinck, Herman, R. Lacroix, Lagae, Paque, Sweert, Vandenabeele, Van der Elst, van Waterschoot et Basecq, rapporteur.

Membre suppléant : M. Windels.

R. A 10982

Voir :

Document du Sénat :

246 (1977-1978) : N° 1.

oorlogsslachtoffers en waarvoor een jaarlijks provisioneel krediet van 300 miljoen (aan de prijzenindex op 1 juli 1975) op de begroting is uitgetrokken.

Het eerste gedeelte van dit ontwerp voorziet in wijzigingen van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten; het tweede regelt bepaalde problemen betreffende de inaanmerkingneming voor de berekening van de rustpensioenen van de overheidssector van de periodes die aanleiding hebben gegeven tot de toekenning van een statuut van nationale erkentelijkheid; het derde heeft betrekking op de vaststelling van het overlevingspensioen van de weduwen en wezen van het burgerlijk overheidsperoneel, van de leden van het leger en van de Rijkswacht.

Ziehier de eisen die ingewilligd werden :

1. In verband met de oorlogspensioenen en -renten

A. Ten voordele van de oorlogsinvaliden :

— Verhoging van de vergoedingen met betrekking op de invaliditeitspensioenen toegekend aan de geamputeerden.

De vergoedingen, toegekend aan de oorlogsinvaliden, die niet in aanmerking komen voor het statuut van groot-verminkte en oorlogsinvalide maar daarmee gelijkgesteld zijn wegens de ernst van hun kwetsuren, worden ambtshalve met 20 pct. verhoogd op 1 januari 1978.

B. Ten voordele van de politieke gevangenen 1940-1945 :

Verhoging van de forfaitaire invaliditeit wegens asthenie.

De forfaitaire invaliditeit van 10 pct., toegekend aan de politieke gevangenen die ten minste één jaar gevangen hebben gezeten, zal op verzoek op 20 pct. worden gebracht.

Dientengevolge zal voor hen het vermoeden van aanrekenbaarheid van de gevangenschap gelden voor elke ziekte geschat volgens een specificatie van de Belgische schaal der invaliditeiten.

C. Ten voordele van de krijgsgevangenen 1940-1945 :

Uitbreiding van de toekenningsvoorwaarden van de forfaitaire invaliditeit ter vergoeding van de nakomende gevolgen van de gevangenschap.

Een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. is thans toegekend aan de krijgsgevangenen 1940-1945 die minstens een gevangenschap van één jaar hebben ondergaan en die de leeftijd van 68 jaar hebben bereikt.

Zij zal ten vroegste op 1 januari 1978 op verzoek worden toegekend aan de krijgsgevangenen die de leeftijd van 66 jaar hebben bereikt.

D. Ten voordele van de hertrouwde oorlogsweduwen 1940-1945 :

De hertrouwde oorlogsweduwen 1914-1918 die niet opnieuw weduwe geworden zijn, genieten een verminderd pensioen. Die van de oorlog 1940-1945 genieten geen pensioen aangezien het is komen te vervallen bij hun nieuw huwelijk.

crédit provisionnel annuel de 300 millions (à l'indice des prix au 1er juillet 1975) est inscrit au Budget.

La première partie de ce projet prévoit des mesures modifiant la législation relative aux pensions et rentes de guerre; la deuxième règle certains problèmes relatifs à la prise en considération pour le calcul de la pension de retraite dans le secteur public de périodes ayant donné lieu à l'octroi d'un statut de reconnaissance nationale; la troisième a trait à la fixation de la pension de survie des veuves et orphelins des membres du personnel civil de l'Etat, des membres de l'Armée et de la Gendarmerie.

Voici les revendications auxquelles il a été donné suite :

1. En ce qui concerne les pensions et rentes de guerre

A. En faveur des invalides de guerre :

— Majoration des indemnités afférentes à la pension d'invalidité accordée aux amputés.

Les indemnités accordées aux invalides de guerre, non bénéficiaires du statut des grands mutilés et invalides, mais néanmoins assimilés à ces derniers du fait de la gravité de leurs blessures, seront majorées d'office de 20 p.c. à partir du 1er janvier 1978.

B. En faveur des prisonniers politiques 1940-1945 :

Majoration de l'invalidité forfaitaire de l'asthénie.

L'invalidité forfaitaire de 10 p.c. accordée aux prisonniers politiques qui ont subi une captivité de un an au moins sera, sur demande, portée à 20 p.c.

Ils bénéficieront, de ce fait, de la présomption d'imputabilité à la captivité pour chaque maladie évaluée en vertu d'une spécification du barème belge des invalidités.

C. En faveur des prisonniers de guerre 1940-1945 :

Elargissement des conditions d'octroi de l'invalidité forfaitaire en réparation des séquelles tardives de la captivité.

Une invalidité forfaitaire de 10 p.c. est accordée actuellement aux prisonniers de guerre 1940-1945 qui ont subi une captivité d'au moins un an et qui ont atteint l'âge de 68 ans.

Elle sera octroyée, au plus tôt le 1er janvier 1978 et sur demande dès que le prisonnier de guerre aura atteint l'âge de 66 ans.

D. En faveur des veuves de guerre 1940-1945 remariées :

Les veuves de guerre 1914-1918 remariées et non redevenues veuves bénéficient d'une pension réduite. Celles de la guerre 1940-1945 ne jouissent d'aucune pension, celle dont elles bénéficiaient ayant été supprimée lors de leur remariage.

Dit ontwerp verstrekt aan de laatstgenoemde hetzelfde pensioen als dat van de weduwen 1914-1918, ambtshalve of op aanvraag voor het geval het pensioen is vervallen of wanneer nooit een aanvraag werd ingediend.

E. Ten voordele van de oorlogsweduwen 1940-1945 :

Verruiming van de toekenningsvoorwaarden van de rente van het maximumbedrag.

Tot op heden is dit voordeel uitsluitend voorbehouden aan de weduwen van politieke gevangenen en aan de weduwen van de krijgsgevangenen 1940-1945 wier echtgenoot overleden is vóór de leeftijd van 55 jaar en die op deze leeftijd een rente had kunnen verkrijgen.

Alle weduwen, wier echtgenoot behoorde tot één van de categorieën van personen die in aanmerking kunnen komen voor een oorlogsrente 1940-1945, zullen voortaan, op aanvraag, de weduwerente van het maximumbedrag kunnen genieten indien hun echtgenoot vóór de leeftijd van 55 jaar is overleden.

De in de bestaande wettelijke voorzieningen aangebrachte wijzigingen zijn dus van tweeërlei aard :

Enerzijds veralgemenen zij het voordeel, tot nog toe alleen voorbehouden aan de weduwen van politieke gevangenen en aan de weduwen van krijgsgevangenen 1940-1945 en anderzijds vervalt één van de voorwaarden waarvan thans het recht op dit voordeel afhankelijk is.

**2. Wat betreft
de rustpensioenen van de overheidssector**

Ten gunste van de politieke gevangenen, agenten van inlichtingendiensten, werkweigeraars, gedeporteerden 1914-1918 en 1940-1945 :

In overwegingneming voor het rustpensioen, van de periodes die een recht hebben geopend op een statuut van nationale erkentelijkheid.

De tijd waarvoor deze personen het statuut van nationale erkentelijkheid hebben bekomen zal voor het pensioen aangerekend worden voor zover zij in dienst zijn getreden vóór 1 juli 1924 (oorlog 1914-1918) of vóór 1 augustus 1955 (oorlog 1940-1945).

Deze tijd komt voor elk jaar in aanmerking voor 1/60 van de gemiddelde wedde die tot grondslag dient bij de berekening van het pensioen.

Dit zal eveneens het geval zijn voor de militaire anciënteitpensioenen gecoördineerd door het koninklijk besluit van 11 augustus 1923.

De op 1 januari 1978 lopende pensioenen zullen op aanvraag van de belanghebbenden herzien worden.

3. Wat betreft de overlevingspensioenen van de weduwen en wezen van de leden van het burgerlijk staatspersoneel, van het leger en van de rijkswacht

In overwegingneming voor het overlevingspensioen van de periodes waarvoor de genoemde leden een statuut van nationale erkentelijkheid hebben bekomen.

Le projet de loi accorde à ces dernières la même pension qu'aux veuves 1914-1918, d'office ou, sur demande dans le cas où la pension a été supprimée ou si aucune demande n'a jamais été introduite.

E. En faveur des veuves de guerre 1940-1945 :

Elargissement des conditions d'octroi de la rente du montant maximum.

Cet avantage était réservé jusqu'ici exclusivement aux veuves des prisonniers politiques et aux veuves des prisonniers de guerre 1940-1945 dont le mari est décédé avant l'âge de 55 ans et qui aurait pu à cet âge obtenir une rente.

Toutes les veuves dont le mari appartenait à une catégorie de personnes susceptibles d'obtenir une rente de guerre 1940-1945 pourront désormais, sur demande, bénéficier de la rente de veuve du taux maximum si leur mari est décédé avant d'avoir atteint l'âge de 55 ans.

Les modifications apportées aux dispositions légales existantes sont donc de deux ordres :

D'une part, elles généralisent un avantage réservé jusqu'ici aux veuves des prisonniers politiques et aux veuves des prisonniers de guerre 1940-1945 et d'autre part, elles suppriment une des conditions auxquelles est soumis actuellement le droit audit avantage.

**2. En ce qui concerne
les pensions de retraite du secteur public**

En faveur des prisonniers politiques, des agents de renseignements, des réfractaires, des déportés 1914-1918 et 1940-1945 :

Prise en considération pour la pension de retraite des périodes ayant ouvert le droit à un statut de reconnaissance nationale.

Le temps pour lequel ces personnes ont obtenu le statut de reconnaissance nationale sera compté pour la pension pour autant qu'elles soient entrées en service avant le 1er juillet 1924 (guerre 1914-1918) ou avant le 1er août 1955 (guerre 1940-1945).

Ce temps sera supputé à raison, pour chaque année, de 1/60 du traitement moyen qui sert de base au calcul de la pension.

Il en sera de même dans le domaine des pensions militaires pour ancienneté de service coordonnées par l'arrêté royal du 11 août 1923.

Les pensions en cours au 1er janvier 1978 seront révisées sur demande des intéressés.

3. En ce qui concerne les pensions de survie des veuves et orphelins des membres du personnel civil de l'Etat et des membres de l'armée et de la gendarmerie

Prise en considération pour la pension de survie des périodes pour lesquelles lesdits membres ont bénéficié d'un statut de reconnaissance nationale.

Met ingang van 1 januari 1978 en voor zover de datum van indiensttreding ligt vóór 1 augustus 1955 zullen de verschillende diensten, die aanleiding hebben gegeven tot het bekomen van een statuut van nationale erkentelijkheid en die, gezien hetgeen voorafgaat, in aanmerking komen voor het rustpensioen, zonder geldelijke tegenprestatie aangerekend worden bij de voorstelling van het bedrag van het overlevingspensioen.

De op 1 januari 1978 lopende pensioenen zullen op aanvraag van de belanghebbenden herzien worden.

Dit zijn de voorzieningen van het voorgelegde wetsontwerp.

Bespreking

Een lid vraagt opheldering over volgend punt : de weduwen van de oorlog 1940-1945 ontvangen, ingeval zij opnieuw in het huwelijk treden, een pensioen ten belope van 13 096 frank. Aan welke mobiliteitsindex is dit bedrag verbonden ?

Hierop wordt geantwoord dat het gaat om bedragen op basis van 100 pct., die vermeerderd dienen te worden overeenkomstig het indexcijfer der consumptieprijsen. Op 1 januari 1978 wordt het basisbedrag in dit opzicht met 77,58 pct. verhoogd.

In verband met de weduwerente van de oorlog 1940-1945 wordt gevraagd of de weduwe van een militair die gesneuveld is, een rente geniet zoals de weduwe van krijgsgevangenen.

Het antwoord luidt bevestigend. Overeenkomstig artikel 39 van de wet van 8 juli 1970 heeft deze weduwe net als de weduwe van de militair, die binnen een jaar na de terugkeer naar de haardstede gestorven is, ten gevolge van verwondingen of ziekten, opgelopen bij de uitoefening van de militaire plicht, recht op de maximumrente die voorbehouden wordt aan de weduwen van militairen.

De huidige wet breidt dit voordeel uit tot de weduwen van de personen die in dezelfde omstandigheden vóór de leeftijd van 55 jaar overleden zijn.

Een ander lid verwondert zich over de verschillende behandeling van de politieke gevangenen ten aanzien van de forfaitaire invaliditeit die hun wordt toegekend voor de gevolgen van de gevangenschap.

Hij wenst dat deze invaliditeit, die voor de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918 op 10 pct. vastgesteld is, op 20 pct. gebracht zou worden, zoals dit het geval is voor de politieke gevangenen van 1940-1945.

De Minister doet gelden dat de in uitzicht gestelde maatregelen overeenstemmen met de voorstellen van de permanente Commissie belast met de regeling van de hangende problemen van de oorlogsslachtoffers, waarvan de vertegenwoordigers van de vaderlandlievende verenigingen deel uitmaken.

Deze Commissie is belast met het opstellen van een programmatie voor de nog hangende problemen der oorlogsslachtoffers in een periode van 10 jaar en binnen het kader van een jaarlijks krediet ten belope van 300 miljoen frank; zij spant zich in om zoveel mogelijk aan de wensen van de verenigingen tegemoet te komen.

A partir du 1er janvier 1978 et pour autant que la date d'entrée en service soit antérieure au 1er août 1955, les différents services ayant donné lieu au bénéfice d'un statut de reconnaissance nationale et qui, en vertu de ce qui précède, sont susceptibles d'être comptés pour la pension de retraite, seront admissibles, sans contrepartie pécuniaire, pour la fixation du montant de la pension de survie.

Les pensions en cours au 1er janvier 1978 seront révisées à la demande des intéressés.

Tels sont les objets du présent projet de loi.

Discussion

Un membre s'informe sur le point suivant : les veuves de la guerre 1940-1945, en cas de remariage, obtiendront une pension d'un montant de 13 096 francs. A quel indice de mobilité est lié ce montant ?

Il est répondu qu'il s'agit d'un montant à 100 p.c., montant à majorer selon l'indice des prix à la consommation. Au 1er janvier 1978, ce montant sera majoré, à cet égard, de 77,58 p.c.

Concernant la rente des veuves de guerre 1940-1945, il est demandé si la veuve d'un militaire tombé au combat bénéficie d'une rente comme la veuve d'un prisonnier de guerre.

La réponse est affirmative. En vertu de l'article 39 de la loi du 8 juillet 1970, cette veuve, de même que celle d'un militaire décédé dans un délai d'un an à compter de la date de rentrée dans ses foyers, par suite de blessures ou de maladies encourues dans l'exercice du devoir militaire, a droit à la rente de montant maximum réservée aux veuves des militaires.

La présente loi étend le même avantage aux veuves de ceux qui sont décédés dans les mêmes conditions avant l'âge de 55 ans.

Un autre membre s'étonne de la situation différente faite aux prisonniers politiques en ce qui concerne l'invalidité forfaitaire qui leur est reconnue pour séquelles de la captivité.

Il souhaite que cette invalidité qui est fixée à 10 p.c. pour les prisonniers politiques de la guerre 1914-1918 soit portée à 20 p.c. comme dans le cas des prisonniers politiques de 1940-1945.

Le Ministre fait valoir que les mesures prévues répondent à des propositions de la Commission permanente chargée du règlement du contentieux des victimes de la guerre, et dont font partie les représentants des associations patriotiques.

Cette Commission est chargée d'établir une programmation du contentieux des victimes de guerre en une période de 10 ans et dans le cadre d'un crédit annuel de 300 millions de francs; elle s'efforce pour ce faire de répondre le mieux possible aux vœux des associations.

Een lid merkt op dat de voordelen waarin de artikelen 16 en 18 voorzien, toegekend worden aan de ambtenaren die minder dan 6 jaar na het einde van de oorlog 1914-1918 in dienst getreden zijn, terwijl deze periode 10 jaar is voor de oorlog 1940-1945.

Op de vraag of het niet mogelijk is voor allen een gelijke termijn vast te stellen, antwoordt de Minister van Pensioenen dat de gestelde einddata reeds voorkomen in andere reglementeringen betreffende deze ambtenaren, met name in die welke het geldelijk statuut vaststellen en dat het feit dat personen, die na de gestelde termijn in dienst getreden zijn, van de ingestelde voordelen uitgesloten worden, eigen is aan iedere termijn.

Aangaande de artikelen 21 en 22 wordt gevraagd of de uitdrukking « op voorwaarde dat deze perioden niet reeds om een andere reden in aanmerking komen » betrekking kan hebben op een ander pensioenstelsel, nl. dat van de sociale zekerheid. De Minister van Pensioenen antwoordt ontkennend, daar het ontwerp enkel de pensioenen ten laste van de Openbare Schatkist betreft.

In antwoord op een andere vraag verklaart de Minister van Pensioenen dat over de bestemming van de kredieten die nog niet aangewend werden voor de maatregelen, die in het voorgelegde ontwerp zijn opgenomen, zal beslist worden in overeenstemming met de vaderlandlievende verenigingen.

Aan een lid dat zich verwondert over het feit dat een bedrag van 16 miljoen frank uitgetrokken wordt voor de slachtoffers van de oorlog 1914-1918, wordt geantwoord dat de maatregelen die voorkomen in de artikelen 16 en 18 ook de rechthebbenden op het statuut van politiek gevangene, burgerlijk weerstander, werkweigeraar en gedeporteerde van de oorlog 1940-1945 betreffen, wat trouwens het vrij grote aantal begunstigden verklaart.

Men kan het aantal gepensioneerden uit de overheidsdiensten, die in aanmerking kunnen komen voor de tijdsbonificaties ingevolge de vorengenoemde artikelen, inderdaad op ongeveer 2 000 schatten. De gemiddelde duur van de bonificatie is op 14 maanden geschat en de jaarlijkse verhoging op 8 000 frank.

Stemmingen

Het ontwerp is aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

Dit verslag is goedgekeurd met algemene stemmen.

De Verslaggever,
R. BASECQ.

De Voorzitter,
D. ANDRE.

Un membre fait observer que les avantages prévus aux articles 16 et 18 sont accordés aux agents entrés en fonction moins de 6 ans après la fin de la guerre 1914-1918 alors que ce laps de temps est de 10 ans pour la guerre 1940-1945.

A la question de savoir s'il n'est pas possible de fixer un délai égal pour tous, le Ministre des Pensions répond que les dates limites qui ont été retenues figurent déjà dans d'autres réglementations relatives à ces agents, notamment dans celles qui fixent le statut pécuniaire, et que le fait d'exclure du bénéfice des avantages instaurés, les personnes entrées en service après le délai fixé est le propre de toute limite.

Il est demandé, à propos des articles 21 et 22, si l'expression « pour autant que ces périodes ne soient pas déjà admissibles à un autre titre » peut se rapporter à un autre régime de pension, notamment celui de la sécurité sociale. Le Ministre des Pensions répond par la négative, le projet ne visant que les pensions à charge du Trésor.

En réponse à une question, le Ministre des Pensions précise que l'affectation des crédits non encore utilisés par les mesures contenues dans le présent projet sera décidée en accord avec les associations patriotiques.

A un membre qui s'étonne qu'une somme de 16 millions soit prévue pour les victimes de la guerre 1914-1918, il est répondu que les mesures prévues aux articles 16 et 18 concernent également les bénéficiaires des statuts de prisonnier politique, de résistant civil, de réfractaire et de déporté de la guerre 1940-1945, ce qui explique le nombre relativement élevé de bénéficiaires.

On peut, en effet, estimer à environ 2 000 le nombre des pensionnés des services publics qui pourraient bénéficier des bonifications de temps prévues par les articles précités. La durée moyenne de la bonification a été évaluée à 14 mois et la majoration annuelle à 8 000 francs.

Votes

Le projet a été adopté à l'unanimité des 13 membres présents.

Le présent rapport est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
R. BASECQ.

Le Président,
D. ANDRE.